

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2084/2020
03.02.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Здравко Петровић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде материјалне штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1174/17 од 26.11.2019. године, у седници одржаној 03.02.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1174/17 од 26.11.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 1698/16 од 07.12.2016. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете исплати појединачно одређене износе ближе описане у том делу изреке од укупно 9.998.807,95 динара са законском затезном каматом. Ставом другим изреке, утврђено је да је тужба повучена за износ преко досуђеног износа из става првог изреке до висине првобитно захтеваног износа (главног дуга и споредног потраживања захтевом) постављеног дана 05.01.2012. године. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1174/17 од 26.11.2019. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом и трећем изреке и одбијен захтев тужиоца у целости. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 150.000,00 динара, а ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за досуђење трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 55/14), који се примењује на основу члана 506. став 2. истог закона, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца дозвољена али да није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је пресудом Општинског суда у Ковину К 302/08 од 02.06.2009. године оглашен кривим да је извршио кривично дело пореске утаје прописане чланом 229. став 1. КЗ. Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 124/11 од 02.02.2011. године преиначена је првостепена пресуда, тако што је одбијена оптужба за наведено кривично дело услед наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења. Тужиоцу је 17.11.2005. године по наредби Првог општинског суда у Београду од 17.11.2005. године привремено одузета путна исправа због чега се обраћао Општинском суду у Ковину поднесцима 24.11.2005. године, 17.10.2006. године и 15.12.2006. године којима је захтевао да му се путна исправа врати због пословних обавеза у иностранству. Дописом Општинског суда у Ковину од 08.06.2007. године тужилац је обавештем да постоји сагласност за враћање путне исправе. Како тужилац није приступио МУП-у у одређено време то је МУП 01.08.2008. године обавестио суд да тужилац то није учинио, па је наредбом судије Општинског суда у Ковину поново одузет пасош тужиоцу дана 15. септембра 2008. године и исти му је уз сагласност Општинског суда у Ковину од 03.07.2009. године враћен 31. јула 2009. године, на основу његовог захтева од 07.05.2009. године.

Тужилац је по занимању професор математике и информатике и био је у радном односу у Европској експертској групи у Београду у временском периоду почев од 20.10.2004. закључно до 01.11.2006. године. Власник привредног друштва ... из ... понудио је тужиоцу 28. септембра 2006. године радно место ... у наведеном привредном друштву али тужилац није могао да прихвати ту понуду јер није поседовао путну исправу. Према налазу и мишљењу судског вештака за економско-финансијску област висина изгубљене зараде коју би тужилац остварио да је био у радном односу у привредном друштву ... из ... у временском периоду од 01.10.2006. закључно са 10.02.2012. године у укупном износу од 108.639,00 евра односно 9.998.807,95 динара. Тужилац је у току трајања кривичног поступка обављао одређене послове за различите међународне организације на основу којих је остваривао зараду. Тужилац се обраћао молбом Општинском суду у Ковину за враћање путне исправе због личног и професионалног усавршавања због пословних обавеза у ... која има седиште у ... али и у ..., као и због завршавања постдипломских студија на смеру ... Универзитета ... у ... и уписивања ... као следећег корака личног и професионалног усавршавања. У овим молбама није наводио, односно информисао Општински суд у Ковину да има пословну понуду привредног друштва ... из ... ради заснивања радног односа нити је наведеном суду доставио писмо о намерама које је сачинио директор тог друштва. Поред тога, тужилац који се редовно одазивао на све позиве суда, није понудио суду јемство као гаранцију да неће побећи и да ће се уредно одазивати свим позивима суда. Одузимање путне исправе тужиоцу је извршено на основу члана 46. став 1. тачка 1. Закона о путним исправама југословенских држављана јер му је стављено на терет да је извршио кривично дело утаје прописано чланом 229. став 1. КЗ, а имајући у виду да је

тузилац запослен у ... у ... те да веома често путује. Како је у конкретном случају Општински суд у Ковину нашао да и даље постоје разлози предвиђени чланом 46. став 1. тачка 1. и чланом 47. Закона о путним исправама југословенских држављана и како тузилац у својим поднетим молбама није захтевао враћање путне исправе због понуде за заснивање радног односа, а постојале су околности које су указивале на опасност од бекства, то је Општински суд у Ковину ускратио сагласност за издавање путне исправе тужиоцу у временском периоду почев од 17.11.2005. године када му је путна исправа први пут одузета, па све до издавања сагласности за њено враћање 08.06.2007. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је због одузимања путне исправе у кривичном поступку и остварења њеног легитимног циља нарушен принцип пропорционалности због чега је усвојио захтев тужиоца и обавезао тужену да му накнади материјалну штету проузроковану незаконитим одузимањем путне исправе на основу члана 172. Закона о облигационим односима (ЗОО) за период од 1. октобра 2006. године закључно са 10. фебруаром 2012. године у појединачним месечним износима са каматом за период доцње, прихватајући у целости налаз и мишљење судског вештака за економско-финансијску област у погледу висине штете.

По оцени другостепеног суда, није нарушен принцип пропорционалности јер тузилац у својим молбама није понудио полагање јемства ради коришћења путне исправе нити је суд обавестио да има пословну понуду за заснивање радног односа према писму о намерама привредног друштва ... из ... који је по први пут презентирао у тужби поднетој у овој парници, већ је у свим молбама за повраћај путне исправе наводио друге разлоге (завршетак постдипломских студија и уписивање дипломатске академије, лично и професионално усавршавање).

Становиште другостепеног суда је правилно.

Мера привременог одузимања путне исправе је у конкретном случају била оправдана што произлази из решења о њеном одузимању и кривичног дела које је тужиоцу стављено на терет. Тузилац је имао могућност да поврати путну исправу на други начин - полагањем јемства, али то у току кривичног поступка није учинио. Поступање органа у кривичном поступку поводом одузимања путне исправе није било незаконито, па тузилац не може основано потраживати накнаду штете на основу члана 172. ЗОО. Осим тога, како то правилно закључује другостепени суд, тузилац је у поднесцима којима је тражио враћање путне исправе наводио као разлоге његово усавршавање али не и пословну понуду коју је тузилац доставио у току овог поступка, која је по оцени другостепеног суда срачуната на успех тужиоца у спору с обзиром да овакву понуду није доставио у току кривичног поступка који је вођен против њега. С обзиром да не постоји узрочно-последична веза између поступања надлежног државног органа и материјалне штете за коју тузилац тврди да је претрпео, то нема услова за примену члана 172. ЗОО, због чега је захтев тужиоца правилно одбијен. Зато су неосновани ревизијски наводи којима се указује на погрешну примену материјалног права.

Ревизијским наводима којима се указује на поступање око враћања путне исправе представља оспоравање утврђеног чињеничног стања што у поступку по ревизији није дозвољено (члан 407. став 2. ЗПП).

На основу члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић